

Súd: Okresný súd Malacky
Spisová značka: 6C/1/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1619200181
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ján Pastirčík
ECLI: ECLI:SK:OSMA:2023:1619200181.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Malacky sudcom Mgr. Jánom Pastirčíkom v spore žalobcu: A. B., nar. X.X.XXXX, bytom C. D. XXXX/X, E., zastúpený: Hagyar & Partners, s. r. o., so sídlom Vlčkova 8/A, Bratislava, IČO: 51 473 208, proti žalovanému: F. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXX/XX, G. C. F., o zaplatenie 5 000 € s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd konanie v časti o zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 10 % mesačne z istiny 5 000 € od 1.9.2018 do 7.9.2020 a úrokov z omeškania vo výške presahujúcej 5 % ročne z istiny 5 000 € od 8.9.2020 do zaplatenia zastavuje.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi istinu 5 000 € spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne z istiny 5 000 € od 8.9.2020 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo zvyšnej časti žalobu zamietá.

Súd priznáva žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 81,82 %.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 25.1.2019 (po neskoršom odmietnutí žaloby súdom v časti uplatnenej zmluvnej pokuty) sa žalobca domáhal voči žalovanému, aby mu zaplatil sumu 5 000 € spolu s úrokmi z omeškania vo výške 10 % mesačne zo sumy 5 000 € od 1.9.2018 až do zaplatenia. V žalobe uviedol, že dňa 14.6.2018 požičal žalovanému peňažné prostriedky vo výške 5 000 €, ktoré odoslal na účet žalovaného s tým, že žalovaný je povinný tieto peňažné prostriedky vrátiť. Keďže žalovaný neuhradil dlžnú sumu vo výške 5 000 € ani na základe predžalobnej výzvy zo dňa 17.12.2018, žalobca má voči nemu pohľadávku vo výške 5 000 € spolu s úrokmi z omeškania 10 % mesačne.

2. Žalovaný sa k podanej žalobe písomne nevyjadril.

3. Žalobca na pojednávaní uskutočnenom dňa 8.9.2023 predložil súdu písomné podanie, v ktorom okrem iného uviedol, že zo zmluvy o pôžičke vyplýva, že zmluva je odplatná a dohodnutý úrok zo sumy pôžičky je 10 % z celkovej výšky požičanej sumy. Celková suma dlhu je preto 5 500 € (5 000 € + 10 %). Podľa žalobcu bola v zmysle zmluvy o pôžičke prvá splátka dlžnej sumy vo výške 2 750 € (2 500 € + úroky 10 %) splatná 15.7.2018 a druhá splátka v rovnakej výške 2 750 € (2 500 € + úroky 10 %) 15.8.2018. Vychádzajúc z uvedeného žiadal súd, aby pripustil zmenu žaloby tak, že po vykonanom dokazovaní rozsudkom žalovanému uloží povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 5 500 € a úroky z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 5 500 € od 8.9.2020 do zaplatenia.

4. Z porovnania žaloby a spomínaného podania žalobcu doručeného súdu dňa 8.9.2023 vyplynulo, že žalobca už nepožadoval z uplatnenej istiny pôžičky v sume 5 000 € úroky z omeškania vo výške 10 % mesačne od 1.9.2018 do zaplatenia, ale len vo výške 5 % ročne od 8.9.2020 do zaplatenia. Uvedeným podaním tak žalobca zbral žalobu späť v časti úrokov z omeškania vo výške 10 % mesačne z istiny 5 000 € od 1.9.2018 do 7.9.2020 a úrokov z omeškania vo výške presahujúcej 5 % ročne z istiny 5 000 € od 8.9.2020 do zaplatenia. Predmetné podanie žalobcu doručené súdu dňa 8.9.2023 však bolo podľa svojho obsahu (§ 124 ods. 1 C.s.p.) zároveň aj zmenou žaloby v zmysle § 140 ods. 1 C.s.p., nakoľko žalobca si v ňom oproti žalobe uplatňoval voči žalovanému už aj úroky z pôžičky v celkovej sume 500 € spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy úrokov 500 € od 8.9.2020 do zaplatenia. Vychádzajúc z uvedeného súd uznesením zo dňa 20.9.2023 č.k. 6C/1/2019-75 pripustil zmenu žaloby spočívajúcu v rozšírení doposiaľ uplatneného práva tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi taktiež úroky 500 € spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy úrokov 500 € od 8.9.2020 do zaplatenia. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 16.10.2023.

5. Žalovaný sa písomne nevyjadril ani k zmenenej žalobe.

6. Súd vo veci opätovne nariadil pojednávanie na 8.11.2023. Na pojednávanie sa dostavila len právna zástupkyňa žalobcu. Žalovaný, ktorému bolo predvolanie doručené dňa 16.10.2023 s použitím fikcie doručenia, sa pojednávania bez ospravedlnenia nezúčastnil. Vychádzajúc z uvedeného súd v zmysle § 180 druhej vety C.s.p. rozhodol, že bude pojednávať v neprítomnosti žalovaného, pojednávanie otvoril, vec prejednal a rozhodol.

7. Ako už súd spomenul vyššie, žalobca podaním doručeným súdu dňa 8.9.2023 vzal žalobu späť v časti úrokov z omeškania vo výške 10 % mesačne z istiny 5 000 € od 1.9.2018 do 7.9.2020 a úrokov z omeškania vo výške presahujúcej 5 % ročne z istiny 5 000 € od 8.9.2020 do zaplatenia. Keďže k čiastočnému späťvzatiu žaloby došlo ešte pred prvým pojednávaním vo veci (pojednávanie bolo totiž otvorené až 8.11.2023), súd bez toho, aby skúmal stanovisko žalovaného k tomuto čiastočnému späťvzatiu, vzal zreteľ na tento právne účinný dispozitívny úkon žalobcu a konanie v uvedenej časti zastavil (§ 145 ods. 2 v spojení s § 146 ods. 1 C.s.p.). Predmetom konania tak zostala istina 5 000 € spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne z istiny 5 000 € od 8.9.2020 do zaplatenia a úroky 500 € spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy úrokov 500 € od 8.9.2020 do zaplatenia.

8. Súd vo veci vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi obsiahnutými v spise a zistil tento skutkový stav:

9. Zo zmluvy o pôžičke uzatvorenej dňa 14.6.2018 medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom vyplýva, že veriteľ sa v nej zaviazal prenechať dlžníkovi peňažné prostriedky vo výške 5 000 € a dlžník sa zaviazal vrátiť dlžnú sumu s dohodnutými úrokmi po uplynutí dohodnutej doby v zmysle ustanovení zmluvy (článok I. a II.). V zmluve sa dohodlo, že veriteľ poskytne dlžníkovi peňažné prostriedky vo výške 5 000 € bezhotovostným prevodom na účet dlžníka č. IBAN: A. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX vedený v H. E., dňom podpisu tejto zmluvy (článok III.). Veriteľ a dlžník sa dohodli, že dlžník je popri dlžnej sume povinný zaplatiť veriteľovi aj úrok vo výške 10 % mesačne z dlžnej sumy. Splatnosť dohodnutého úroku je rovnaká ako splatnosť splátok dlžnej sumy podľa článku V. zmluvy (článok IV.). Veriteľ a dlžník sa dohodli, že dlžník uhradí dlžnú sumu po častiach v dvoch mesačných splátkach so splatnosťou vždy k 15. dňu v príslušnom kalendárnom mesiaci, odo dňa podpisu tejto zmluvy a to až do zaplatenia celej výšky dlžnej sumy. Dlžník tak uhradí dlžnú sumu v počte dvoch splátok vo výške 3 000 €. Výška splátky dlžnej sumy aj s dohodnutým úrokom je spolu 6 000 € (článok V. bod 1).

10. Z potvrdenia UniCredit Bank o transakcii zo 17.1.2019, predloženého žalobcom, mal súd preukázané, že žalobca dňa 14.6.2018 uhradil na bankový účet žalovaného uvedený v zmluve o pôžičke sumu 5 000 € titulom pôžičky (viď popis platby „fin. pozicka“).

11. Listom zo dňa 17.12.2018 žalobca (zastúpený právnu zástupkyňou) vyzval žalovaného na vrátenie požičanej sumy 5 000 € s príslušenstvom do 21.12.2018. Z fotokópie poštovej obálky vyplýva, že tento list adresovaný žalovanému bol uložený na pošte dňa 19.12.2018 a dňa 8.1.2019 bol vrátený právnej zástupkyňi žalobcu s poznámkou „zásielka neprevzatá v odbernej lehote“.

12. Podľa § 657 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

13. Podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úroky.

14. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

15. Podľa § 41 Občianskeho zákonníka, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

16. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca a žalovaný uzavreli dňa 14.6.2018 zmluvu o pôžičke podľa § 657 a nasl. Občianskeho zákonníka, predmetom ktorej bol záväzok žalobcu poskytnúť žalovanému ku dňu podpisu zmluvy peňažné prostriedky vo výške 5 000 €, a to bezhotovostným prevodom na účet žalovaného. Žalovaný sa v zmluve zaviazal dlžnú sumu 5 000 € vrátiť žalobcovi spolu s dohodnutými úrokmi vo výške 10 % mesačne z dlžnej sumy 5 000 € v dvoch splátkach splatných k 15. dňu v príslušnom kalendárnom mesiaci odo dňa podpisu tejto zmluvy až do zaplatenia celej výšky dlžnej sumy, teda v splátkach splatných 15.7.2018 a 15.8.2018. Ďalej sa v zmluve dohodlo, že výška oboch splátok bude 3 000 € a žalovaný tak spolu s dohodnutým úrokom mal zaplatiť žalobcovi sumu 6 000 €. Z uvedeného vyplýva, že žalovaný mal v zmysle zmluvy o pôžičke dňa 15.7.2018 uhradiť žalobcovi sumu 3 000 € (2 500 € istinu a 500 € úroky) a 15.8.2018 ďalších 3 000 € (2 500 € istinu a 500 € úroky), čo spolu predstavuje 6 000 € (5 000 € istina a 1 000 € úroky). V konaní nebolo sporné, že žalobca dňa 14.6.2018 uhradil na účet žalovaného sumu 5 000 € titulom predmetnej pôžičky, vyplýva to napokon aj z priloženého výpisu transakcií z účtu žalobcu. Žalovaný mal dlžnú istinu vo výške 5 000 € splatiť v dvoch splátkach po 2 500 € splatných 15.7.2018 a 15.8.2018. Žalobca tvrdil, že žalovaný mu doposiaľ sumu 5 000 € nevrátil. Keďže žalovaný nepreukázal, že by žalobcovi uhradil čo i len časť dlžnej istiny pôžičky (takéto skutočnosti ani len netvrdil), súd túto istinu vo výške 5 000 € žalobcovi ako dôvodne uplatnenú priznal.

17. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

18. Podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

19. Vzhľadom na to, že žalovaný je v omeškaní s plnením peňažného dlhu, žalobcovi vznikol nárok aj na úroky z omeškania. Žalobca sa popri dlžnej istine domáhal voči žalovanému zaplatenia úrokov z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy istiny 5 000 € od 8.9.2020 do zaplatenia. Žalovaný sa dňa 16.7.2018 dostal do omeškania s prvou splátkou istiny vo výške 2 500 € a dňa 16.8.2018 s druhou splátkou istiny 2 500 €, pričom k uvedeným dňom bola výška úrokov z omeškania 5 % ročne. Súd preto priznal žalobcovi aj úroky z omeškania vo výške 5 % ročne z istiny 5 000 € od ním požadovaného dátumu 8.9.2020 až do zaplatenia.

20. Žalobca sa domáhal voči žalovanému aj zaplatenia úrokov v zmysle § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka v celkovej sume 500 €.

21. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze zo dňa 28.02.1995 sp. zn. Pl. ÚS 10/95 okrem iného uviedol, že aj keď sú úroky z pôžičky predmetom zmluvnej voľnosti medzi účastníkmi, neznamená to, že možno dohodnúť úroky v akejkoľvek výške. Dohoda o úrokoch musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda sa nesmie priečiť dobrým mravom. Závisí preto od rozhodnutia súdu, aby v konkrétnom prípade ustálil, či výška dohodnutých úrokov je alebo nie je v súlade s dobrými mravmi. Taktiež Najvyšší súd Českej republiky konštatoval, že Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy výslovne neustanovujú, do akej výšky možno pri peňažnej pôžičke dojednať úroky. Z tejto

skutočnosti však nemožno úspešne vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len na dohode účastníkov zmluvy o pôžičke a že by teda nepodliehala žiadnemu obmedzeniu. Rovnako aj u dohody o úrokoch pri peňažnej pôžičke totiž platí ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z 15.12.2004 sp. zn. 21 Cdo 1484/2004). Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovanú peňažnými ústavmi v čase uzatvorenia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31.7.2009 sp. zn. 1 MCdo 1/2009). Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku zo dňa 1.7.2010 sp. zn. 1 Cdo 57/2005 uviedol, že pri posudzovaní primeranosti dojednanej výšky úrokov pri peňažnej pôžičke treba prihliadnuť na celkové okolnosti úkonu, jeho pohnútky a účel, ktorý sledoval, ako aj porovnať úrok s úrokovou mierou obvyklou z praxe peňažných ústavov. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26.4.2012 sp. zn. 5 Cdo 26/2011 pri dojednaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom.

22. Súd pri posudzovaní dojednaných úrokov s dobrými mravmi konal a rozhodoval v súlade s princípom právnej istoty vymedzeným v čl. 2 Civilného sporového poriadku a zohľadnil vyššie uvedenú ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít. V zmluve dohodnuté úroky vo výške 10 % mesačne z istiny 5 000 € pri splatnosti pôžičky do dvoch mesiacov (to znamená 500 € každý mesiac) predstavujú úroky vo výške 198,56 % ročne (k tomu porovnaj výpočet na <https://openiazoch.zoznam.sk/hotovostne-pozicky/kalkulacka>). Z údajov zverejnených Národnou bankou Slovenska na jej webovej stránke vyplýva, že v júni 2018 boli priemerné úroky bánk pri spotrebiteľských a ostatných úveroch so splatnosťou do 1 roka 5,34 % ročne. Z uvedeného porovnania je nepochybné, že výška úrokov bola v zmluve o pôžičke dojednaná v rozpore s dobrými mravmi. So zreteľom na to súd považoval túto dohodu o úrokoch za absolútne neplatnú podľa § 39 v spojení s § 41 Občianskeho zákonníka a z tohto dôvodu žalobu vo zvyšnej časti týkajúcej sa úrokov 500 € spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy úrokov 500 € od 8.9.2020 až do zaplatenia ako nedôvodnú zamietol.

23. Podľa § 262 ods. 1 C.s.p., o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

24. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

25. Podľa § 255 ods. 2 C.s.p. ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

26. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania súd vychádzal z toho, že predmetom konania bolo zaplatenie sumy 5 500 € (5 000 € istina + 500 € úroky). Žalobca bol úspešný v časti sumy 5 000 €, t.j. 90,91 %. Žalovaný mal úspech vo zvyšnej časti týkajúcej sa sumy 500 €, v ktorej bola žaloba zamietnutá (9,09 % z predmetu konania). Celkovo tak bol v konaní úspešnejší žalobca, ktorému vznikol voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 81,82 % (90,91 – 9,09). O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Malacky.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a/ neboli splnené procesné podmienky,

b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a/ sa týkajú procesných podmienok,

b/ sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c/ má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d/ ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov). Na exekučné konanie je kauzálny príslušný Okresný súd Banská Bystrica (§ 49 Exekučného poriadku).